

การศึกษาการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวต่อภาวะการดูแลของผู้ดูแล
ผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน โรงพยาบาลอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

นางบุษบา กุณรินทร์

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING FAMILY PSYCHOEDUCATION PROGRAM ON BURDEN AMONG
FAMILY CAREGIVERS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY,
ARANYAPRATHED HOSPITAL, SAKAEO PROVINCE

Mrs. Bussaba Kunarin

An Independence Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ

การศึกษาการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวต่อ
ภาระการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน
โรงพยาบาลอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

โดย

นางบุษบา กุณรินทร์

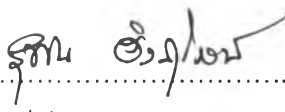
สาขาวิชา

การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

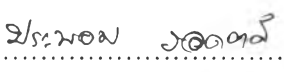
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการศึกษาอิสระ
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นางเพชรี คันธสายบัว)

บุษบา กุณรินทร์:การศึกษาการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวต่อภาระการดูแล
 ของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน โรงพยาบาลอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (A STUDY
 OF USING FAMILY PSYCHOEDUCATION PROGRAM ON BURDEN AMONG
 FAMILY CAREGIVERS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY,
 ARANYAPRATHED HOSPITAL, SAKAEO PROVINCE) อ. ที่ปรึกษา:
 รศ. ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย, 127 หน้า

การศึกษานี้เป็นการดำเนินโครงการศึกษาอิสระ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาระ
 การดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน โรงพยาบาลอรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว ก่อนและหลัง
 การใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน ซึ่ง
 ได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
 การศึกษาคือ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวซึ่งได้ปรับปรุงมาจากจิราพร รักการ(2549) ตาม
 แนวคิดของ Anderson,Hogarty & Reiss (1980) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดภาระ
 การดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ซึ่งเครื่องมือทุกชุดได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดย
 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ผู้ดูแลและสมาชิกในครอบครัวมี
 ค่า KR-20 เท่ากับ .80 และแบบวัดภาระการดูแลมีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค เท่ากับ
 .82 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและร้อยละ และเปรียบเทียบความแตกต่างของภาระ
 การดูแลก่อนและหลังได้รับโปรแกรมโดยใช้สถิติทดสอบที (Dependent t-test)

ผลการศึกษาพบว่าค่าคะแนนภาระในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแลทั้งโดยรวม และ ราย
 ด้าน คือ ภาระเชิง ปรนัยและเชิงอัตนัย หลังการได้รับโปรแกรมการสอนสุขภาพจิตศึกษา
 ครอบครัวต่ำกว่าก่อนการได้รับโปรแกรมการสอนสุขภาพจิตศึกษาครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช.....
 ปีการศึกษา.....2552.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษา.....

5177812536: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORD: BURDEN,CAREGIVER, SCHIZOPHENIC PATIENT IN COMMUNITY,
FAMILY PSYCHOEDUCATION

BUSSABA KUNARIN : A STUDY OF USING FAMILY PSYCHOEDUCATION
PROGRAM ON BURDEN AMONG FAMILY CAREGIVERS OF
SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY , ARANYAPRATHED
HOSPITAL, SAKAEO PROVINCE. ADVISOR: ASSOC. PROF. ORAPHUN
LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D., RN, 127 pp.

The objective of this independent study was to compare caregiving burden of caregivers , schizophrenic patients. in the community, Aranyaprathed Hospital,Sakaeo Province, before and after the utilization of family psychoeducation program. A purposive sample of 20 caregivers of schizophrenic patients in community, who met the inclusion criteria were recruited. The instrument utilized in this study was a family psychoeducation program which was developed by jiraporn rakkarn (2549) Anderson,Hogarty & Reiss psychoeducation concept (1980).Data were collected using the caregivers burden instrument. All instruments were examined for content validity by 3 experts. The reliability of the knowledge -test of caregiver was reported using KR-20 as .80, and the reliability of the burden scale was reported using Chronbach’s Alpha coefficient as .82. Frequency, mean, standard deviation and dependent t-test were used for data analysis.

Major findings were as follows:

The total score as well as objective and subjective domain of caregiving burden of caregivers of schizophrenic patients after using the family psychoeducation program was significant lower than that before at p .05

Field of Study :Mental Health and Psychiatric Nursing...

Academic Year :2009.....

Student’s Signature : ...

Advisor’s Signature :

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้การสนับสนุน ชี้แนะแนวทาง ในทุกขั้นตอนของการศึกษา อีกทั้งยังคอยให้กำลังใจ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความเมตตาของท่านเป็นอย่างที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระและอาจารย์เพชร คันธสายบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่กรุณาให้คำชี้แนะ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขโครงการศึกษาอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคุณจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาและกำลังใจในการศึกษาตลอดมา และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเรื่องมีให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณกรมสุขภาพจิตที่สนับสนุนทุนในการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลอรัญประเทศ และเจ้าหน้าที่กลุ่มงานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชนที่ได้ให้ความร่วมมือ ช่วยประสานงาน ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณพ่อและแม่ที่ให้ชีวิตและสติปัญญาเพื่อการศึกษาและญาติพี่น้องทุกคนที่ได้ช่วยดูแลเป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้ศึกษา และขอบคุณ ธนเกษมภักดี งามนิธินานันท์ บุคคลที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้ศึกษาอย่างสม่ำเสมอตลอดมา ทำให้การศึกษานี้บรรลุตามวัตถุประสงค์และสำเร็จไปได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้คุณค่าแห่งความดีงามและประโยชน์ที่มีในโครงการศึกษาอิสระ ผู้ศึกษาขอมอบให้เป็นพลังอันยิ่งใหญ่แก่ทุกท่านที่กล่าวมา รวมทั้งผู้ปวยจิตเภททุกท่าน ขอให้มีความสุขกายแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	6
ขอบเขตการศึกษา.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
วิธีการดำเนินการศึกษา.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5 สรุปผลโครงการศึกษาอิสระ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	86
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	96
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	98
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิกัด เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	103
ภาคผนวก ง ข้อมูลสำหรับประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาและ ใบยินยอมของประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการศึกษา.....	111
ภาคผนวก จ ตารางการดำเนินกิจกรรมโปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว.....	116
ประวัติผู้เขียน โครงการศึกษาอิสระ.....	127

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คะแนนความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทหลังได้รับโปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว.....	63
2	คะแนนความรู้เกี่ยวกับโรคจิตเภทของผู้ป่วยจิตเภทหลังได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว.....	64
3	จำนวน และร้อยละของผู้ดูแลจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา.....	65
4	จำนวนและร้อยละของผู้ดูแล จำแนกตาม อาชีพ ความเพียงพอของรายได้ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วยจิตเภท และระยะเวลาในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท.....	68
5	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของภาวะในการดูแลของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว.....	69
6	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของภาวะเชิงอัตนัยรายชื่อของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว.....	70
7	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของภาวะเชิงปรนัยรายชื่อของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาครอบครัว.....	71